

ARCH, BIJNA EEN OPTIE

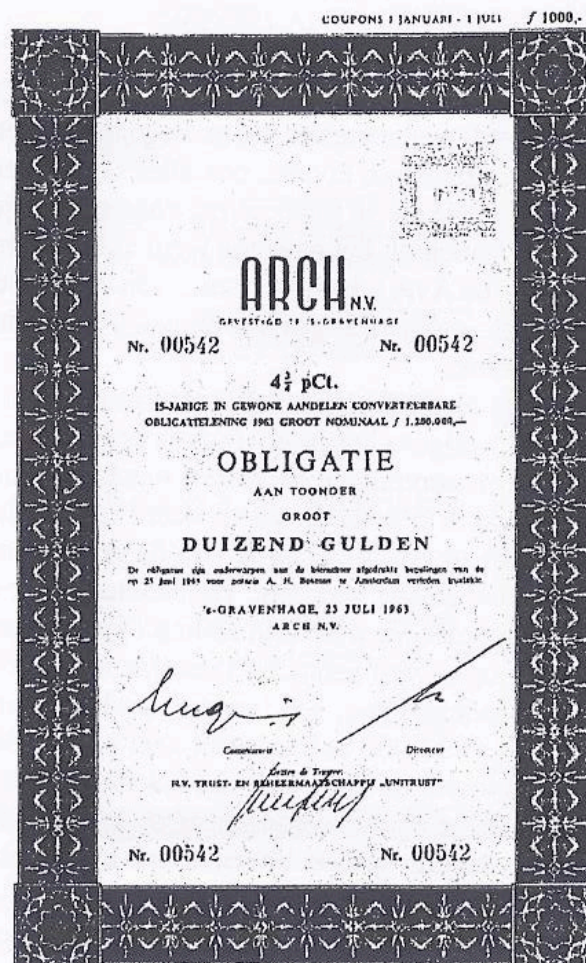
Het Financieel Dagblad schreef op 1 april 1965 het volgende:

Met ingang van 31 maart j.l. is de notering van de gewone aandelen Arch N.V. uit de notering komen te vervallen, De aandelen werden in juli 1963 officieel ter beurse geïntroduceerd gelijk met de uitgifte van een 4¾ % 15 jarige converteerbare obligatielening, groot f 1,2 miljoen. In de onlangs gehouden verificatievergadering heeft de curator medegedeeld, dat door het schromelijk wanbeheer naast het gehele aandelenkapitaal ad f 2,5 miljoen nog een bedrag van ruim f 7 miljoen verloren is gegaan. Arch verkeert daardoor evenals haar deelnemingen in een uitzichtloze staat van faillissement. De officiële beursnotering heeft dus nog geen twee jaar geduurd, De notering voor de 5 % obligaties en de 4¾ % convertibles blijft gehandhaafd. Doch deze zouden toch uit de Prijscourant komen te vervallen en wel per 8 mei 1970. Niet nadat op de 5 % obligatie een liquidatie uitkering van 15 % werd voldaan.

Arch werd opgericht bij acte d.d. 27 oktober 1955 (daarvoor was het een in 1952 opgerichte stichting) en had bij de introductie van de 5 % obligatie van 1961 een maatschappelijk kapitaal van f 2 miljoen, waarvan f 1,5 miljoen was geplaatst. De toen te brengen obligatielening was groot f 1 miljoen en zou 15 jaar lopen.

Bij de introductie ter beurse was het maatschappelijk kapitaal al f 5.000.000 waarvan geplaatst f 2,4 miljoen. Tevens werd toen uitgegeven een 4¾ % converteerbare obligatielening groot f 1,2 miljoen met een looptijd van 15 jaar.

Wie of wat was Arch? Arch was een winkelinrichter voor de middenstand. Alles aan de binnenkant van een pand konden zij stofferen. En met alles bedoelen we dan ook alles.

In het introductiebericht lezen we dat de volgende soorten van middenstandsbedrijven door de N.V. werden ingericht. Dameskapsalons, herenkapsalons, parfumerieën, cafetaria's, levensmiddelenzaken, modezaken, schoenzaken, juweliërs, slagerijen, restaurants, stomerij, opticien, slijterij, bloemisterij, chocolaterie, schoonheidssalon, scheepsinrichting, kunstzaken en radio- en TV - zaken. Zeer creatief moet je wel zijn om ca. 20 soorten van middenstands-bedrijven te kunnen inrichten.

Was het daar maar bij gebleven. De mooiste creaties werden binnenshuis gemaakt in de z.g. boekhouding. Dit bleek de accountant in 1964, toen hij toch op een merkwaardige manier van boekhouden stuitte. Maar naar later bleek, had die accountant zelf al twee jaar zitten slapen tegen redelijke vergoeding. Hem werd later eerst alleen gebrek aan waakzaamheid ten laste gelegd doch bij een tuchtzaak een jaar uit het ambt gezet. Zijn voorganger werd er in 1961 uitgewerkt omdat die "te lastig was".

Maar goed, een schandaal is geboren.

Terug naar het begin. De doelstellingen van Arch: het uitoefenen van het aannemersbedrijf, in het bijzonder op het gebied van binnenhuisARCHitectuur; het vervaardigen, in- en verkopen van goederen, te gebruiken bij inrichting van tentoonstellingen, beurzen, winkels, binnenhuizen, schepen en soortgelijke ruimten.

In de praktijk kwam het erop neer dat de N.V. de winkels inrichtte en daar moest dan weer een financiering tegenover staan. De middenstander kon deze financiering via Arch regelen. In het begin waren het hoofdzakelijk kapperszaken, die met samenwerking met Schwarzkopf tot stand kwamen in binnen- en buitenland. Ook was er samenwerking met alle brouwerijen die dan ook garant stonden voor de financiering voor de noodzakelijke inrichtingen, wanneer het eigen merk getapt werd. De gehele opzet was een gouden greep. Het bedrijf groeide tegen de klippen op en alles wat geplaatst moest worden werd geplaatst zonder enig probleem. Het werd een belangrijk volksaandeel op de beurs.

Om een idee van de groei te geven, in het eerste halfjaar van 1961 werden er 75 winkels geïnstalleerd. De winst groeide het 1e halfjaar van 1960 ad f 81.000 naar het 1e halfjaar 1961 ad f 406.000. Een prachtige groei. In 1961 verdween ook de boekhouder zoals we al konden lezen.

In 1962 komt er een andere boekhouder en een andere winstberekening doet zijn intrede. De winst gaat dan ook wat tegenvallen, maar is nog altijd iets meer dan die over het vorige jaar. Er wordt weer 10 % dividend uitgekeerd. In juli 1963 gaat men dan naar de grote beurs, na daarvoor incurant te zijn verhandeld. Het blijkt dat men nu ook panden koopt en huurt met de bijbehorende huurkoopovereenkomsten. In de tussentijdse balans van 27 mei 1963 is die post groot f 8 miljoen. Bij de introductie meldt de directie dat de gemiddelde looptijd teruggebracht wordt van 7 naar 5 jaar. Maar de emissie is buitengewoon goed geslaagd.

Elf maanden later, op 22 juni 1964 verzoekt het bestuur van Arch aan de V.v.d. Effectenhandel om die dag geen notering tot stand te laten komen. In de markt was het gerucht ontstaan dat de N.V. over 1963 geen dividend zou betalen daar zij dat jaar verlies zou hebben geleden. Het bedrijf had zelf geklungeld met een tussentijds bericht. Maar in plaats van een winststijging was er een daling opgetreden, van f 431.586 naar f 322.442. Maar dat alles lag aan de kosten van de emissie, overname van enkele bedrijven en door de loonstijgingen. De calculaties waren al zo lang van te voren gemaakt, dat dit echt niet was te voorzien. Bij de AvA van 20-7-1964 waren dan ook maar liefst 42 aandeelhouders aanwezig, daar de berichtgeving de bezitters van aandelen zich niet meer echt op hun gemak voelden. Maar van achter de groene tafel werd iedereen gerustgesteld. Het zag er nog allemaal bijzonder goed uit.

Per 29-7-1964 wordt het handelbare beursgenoteerde kapitaal gebracht op f 3.585.000. Dit kan natuurlijk door de goede gang van zaken. Op 25 september 1964 worden de Commissarissen ingelicht over de door de accountant gevonden fraude.

De kranten van 22 oktober 1964 maken melding van spanningen in het Bestuur en beraden zich hoe een surseance kan worden voorkomen. Er is een groot gebrek aan liquiditeiten. De commissarissen gaan verkopen om liquiditeiten te maken, de directie wordt ontslagen, pardon, houdt de eer aan zichzelf, en een van de geldschieters trekt zich terug. Per 31 december 1963 beliepen de huurkoopdebiteuren f 9,37 miljoen en de gewone debiteuren f 2,5 miljoen, bij een eigen vermogen van f 3.233.000. Bij de onderzoeken die nu begonnen bleek al snel, dat er behoorlijk gerommeld was. Zwakke debiteuren konden ook alles krijgen met het ondertekenen van veel te hoge schuldbekentenissen, die bij de financieringsmaatschappijen veel te gemakkelijk konden worden geherfinancierd. Dit spelletje werd al enige jaren aan de gang. In juni van dat jaar, een maand voor de AvA wist het Bestuur van Arch al dat er problemen begonnen te komen met de

financieringsmaatschappijen. Zij zaten op dat moment al aan de krediet limiet van de Nederlandse Bank.

De Raad van Commissarissen vraagt op 8 november faillissement aan en licht justitie in over de mogelijkheid van malversaties. Overigens hopen zij de zaak nog te kunnen redden. Op 11 november trekken zij de faillissementsaanvraag in en vragen surseance aan. Op 13 november wordt de directeur de heer G.J. Brood in Wassenaar gearresteerd en de gehele administratie verzegeld. Volgens De Telegraaf van 14 november 1964 was de procedure van oplichting als volgt: aan cliënt A werd een winkelinventaris verkocht, gefinancierd door een bank. Als A de afbetaling (aan Arch) niet meer kon voldoen, werd zijn contract geannuleerd zonder dat de financieringsmaatschappij op de hoogte werd gebracht. Dezelfde inventaris werd daarop aan cliënt B verkocht en wederom gefinancierd door een (andere) bankinstelling. Op deze manier schijnt, naar verluidt, een winkel van f 30.000 in Breda in totaal voor f 150.000 te zijn gefinancierd. Per 1 december 1964 wordt de rente van de 5 % lening opgeschort en de Trustee vordert de lening op. Ook bij de Trustee zijn ter dekking van de lening valse contracten gedeponereerd. Op 28 december van dat jaar spreekt de rechtbank in Den Haag het faillissement uit.

De aandeelhouders zijn hun geld kwijt en dat geldt ook voor de houders van de convertibele.

Met dank aan allerlei kranten en tijdschriften in Nederland.

P.E. Baas

Uit: V.V.O.F. Mededelingenblad Drie en Twintigste jaargang Nr. 1 van maart 2001, p. 5-8.